

Urunk színeváltozása

(augusztus 6.)

Dán 7,9-10.13-14

Olyan volt, mint az Emberfia

Ezután, íme, éjszakai látomásomban egy negyedik vadállatot is láttam. Félelmetes, rettenetes és szörnyű erős volt. Hatalmas vasfogai voltak: falt és rágott, a maradékot pedig széttiporta a lábával. Egészen más volt, mint a többi vadállat, tíz szarva volt. Amint a szarvakat figyeltem, lám, még egy kis szarv nőtt ki közöttük. De előbb az addigi szarvak közül hármat kiteptek. Lám, ezen a szarvon emberi szemhez hasonló szemek voltak, meg fennhéjázón beszélő száj. Amint néztem, egyszer csak trónokat állítottak fel, és az Ős-öreg leült. Ruhája fehér volt, mint a hó, fején a haj tiszta, mint a gyapjú. Trónja lobogó lángból volt, kerekai meg izzó parázsból. Tűzfolyó eredt belőle és folyt tovább. Ezerszer ezren szolgáltak neki, és tízezerszer tízezren álltak előtte. Ítéletet tartottak, és felnyitották a könyveket. ...Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan volt, mint az Emberfia. Amikor az Ős-öreghez ért, színe elé vezették. Hatalmat, méltóságot és királyságot adott neki. Minden népnek, nemzetnek és nyelvnek neki kellett szolgálnia. Hatalma örök hatalom volt, amely nem nyelészik el soha, és királysága nem megy veszendőbe.

Daniel próféta könyve az egyik legbonyolultabb apokaliptikus irat. Először is három nyelvű, héber, arám és görög irat, nyilvánvaló, hogy több írás összegzése. A könyv keletkezéstörténete homályos. Csak a jelenlegi formáját datálják Kr. e. 167 és 164 közötti időre, jórészt a zsidók erőszkak hellenizálásának korszakára. A történelmi utalásai hol pontatlanok, hol meg hibásak, ami az események és az írásba foglalás közötti távolságára utalnak. Mégis sok történelmi legendát ez a könyv örökített át, mint pl. Baltazár király lakomáját. Rendszertelen szerkezetű, de egységesen apokaliptikus stílusú mű a nyelvi eltérések ellenére.

Pesszimista történet teológiai elmékedésének tekinthetjük a művet, amely a történelemben a bűn fokozatos növekedését mutatja be, amint halad a tetőpont felé. Az egymást követő birodalmak gonoszságban túlszárnyalják az elődeiket, végül már Isten népét is megsemmisítéssel fenyegetik. Ekkor maga az Isten avatkozik be a történelembé és igazságot szolgáltat. Ezután megvalósul Isten országa (3,33; 4,31). Az égi

valóság jelenik meg – nem a földi –, a holtak közül sokan életre kelnek, méltó jutalomban vagy büntetésben lesz részük (12,2-3). A könyv igen népszerűvé tette a halhatatlanság és a feltámadás gondolatát és számos apokaliptikus műre, többek között a kumráni írásokra is erősen hatott a Kr. e. III-I. században. Nem véletlen hogy a keresztény szerzők a Dán 7,16-ben szereplő Emberfia képében Jézust ismerték fel, aki melleleg igen szerette magára alkalmazni ezt a jelzõt. Az elsõ századi zsidó és keresztény szerzők feltûnõen sokat idézték ezt a könyvet, jelezvén milyen erõs hatása volt kora gondolkodására. Hatásából késõbb sem vesztett a Kr. u. III-IV. század eretnek mozgalmainak gondolkodásában, a montanista és millenarista eretnekek gondolkodásában visszatûkrõzõdnek elképzelései.

Amilyen erõtéljes hatással volt az apokaliptikus gondolkodás évszázadokon keresztül a különbözõ gondolkodókra és mûvészekre, anynyira távol áll a mai történelmi és történelem filozófiai gondolkodástól. Csak a mûvészek próbálkoznak apokaliptikus víziók felfestésével, de ezek a múltból merített tapasztalatok és a történelem Isten nélküli fejlõdésére utalnak. Talán ez az oka, hogy elhomályosult az a gondolat, hogy a történelmet nem a politikusok, nem is a gazdasági szakemberek, nem is a nagyvállalatok vezetõi, hanem Isten irányítja. A történelmi folyamatok megragadásának más technikája vált divatossá, annak ellenére, hogy a marxizmus és a dialektikus materializmus történelem szemlélete gyakorlatilag kudarcot vallott. Idõrõl idõre megkísérti az embereket, hogy eljátszanak a történelem katasztrófális jövõjével vagy a lehetséges aranykor boldogságának bekövetkeztetésérõl szóló álmokkal. Az elmúlt korok vallási gondolkodóit minden rettenetes vízió ellenére megvigasztalta az a tudat, hogy a történelem Isten kezében van. És ebben nem tévedtek.